

SOUVĚTÍ

Vztahy mezi větami v rámci souvětí se vytvářejí obdobně jako vztahy mezi jednotlivými větnými členy. Věty mohou být spojeny:

- **souřadně (paratakticky)**
- **podřadně (hypotakticky)**

Pokud souvětí obsahuje alespoň dvě věty, které jsou na sobě mluvnicky nezávislé a mohly by stát jako samostatné věty (tzv. hlavní věty), jsou spojeny souřadně a souvětí označujeme jako **souvětí souřadné** - a to bez ohledu na to, zda obsahuje i vedlejší věty. Souvětí s jednou hlavní větou se nazývá **souvětí podřadné**. Souřadně mohou být ovšem spojeny i dvě vedlejší věty.

Druhy vedlejších vět

Vedlejší věty se mohou vázat:

- souřadně s jinou vedlejší větou,
- podřadně na hlavní větu,
- podřadně na jinou vedlejší větu.

Vedlejší věty se rozlišují podle toho, jaký větný člen vyjadřují (zastupují). Některé věty mohou být víceznačné, tj. lze je vykládat různými způsoby (například zároveň jako časovou i podmínkovou větu), přičemž pokud jsou tyto různé významy slučitelné, nemusí být taková víceznačnost chybou. Obvykle se rozlišují tyto druhy vedlejších vět:

Vedlejší věta nahrazuje některý z větných členů a podle toho rozlišujeme vedlejší věty:

- **podmětné:** *Който нее, зло не мисли.*
- **přísudkové:** *Не съм този, за когото ме мислите.*
- **předmětné:** *Отговори, че няма време.*
- **přívlastkové:** *Плуването е спорт, който много харесвам. / Блъснъл е мъжа, когото видяхме вчера.*
- **příslopečné** (závisí na slovesu, zatupuje příslovečné určení):
 - **místní:** *Където няма нищо, няма и жив дявол.*
 - **časová:** *Когато имаш време, ела ми на гости.*
 - **způsobová:** *Предсказанието се сбъдна, както беше предречено.*
 - **podmínková:** *Ако не учиш редовно, няма да бъдеш допуснат до изпита.*
 - **měrová:** *Уморените деца заспаха толкова дълбоко, че нищо не можеше да ги събуди.*

- **účelová:** *Облякох си дебелинато яке, **за да** не настина.*
- **příčinná:** *Понеже не беше учил, не можа да отговори на въпроса.*
- **přípustková:** *Премина бариера, **въпреки че** не беше разрешено.*

➤ **doplňkové:** *Виждаха го, как краде.*